

THE WORKING PRINCIPLES OF OPEN BANKING AND ITS BENEFITS FOR FINANCIAL INSTITUTIONS AND STARTUPS

Copyright © 2024 the Author/s
Peer review method: Double-Blind
Accepted: January 5, 2024
Published: February 1, 2024
Original scientific article
DOI suffix: 10.36962/NEC19012024-40

David Rusia
Phd student at
Tbilisi State University
ORCID-ID 0009-0001-1114-1808
E.mail: davidrusia@yahoo.com

ABSTRACT

The development of open banking is equally beneficial for consumers, traditional banks and FinTech companies. The attitude of traditional banking along with the growing importance of open banking is discussed in terms of the growing role of FinTech companies, including possible collaborations that should ultimately help banks and consumers.

The current structure of the banks' business models may prove unsustainable in the future under the increasing pressure of customers to offer them innovative and convenient mobile products; Bank-FinTech Collaboration Shifting further collaboration will help banking institutions successfully embrace the transformative nature of open banking.

With the development of open banking, banks can make better informed decisions, ensure improved resilience and systemic stability. The Fin Tech industry is evolving to meet their needs based on collaboration, reduced systemic costs, increased innovation and sufficient regulation. Financial market regulators must constantly refine relevant regulations to keep up with the rapid innovations to come. from FinTech companies.

Keywords: Open Banking, Bank, Fin, Tech, API provider, Open API. Open data, Payment Services provider (PSP), Open Banking ecosystem

REFERENCES:

1. https://www.berlin-group.org/open-finance 2. https://nbg.gov.ge 3. https://www.association.ge/ 4. https://www.finedu.gov.ge/ge/sakartveloshighia-bankingis-momsakhureba-khelmisatsvdomia-	5. Guidelines for implementing identification, authentication and authorization 0.8.RC1 (in Georgian) 6. XS2A Guidelines for implementation of the standard 0.8.RC3 (in Georgian) 7. JSON Web Signature (JWS) Implementation Guide in an Open Finance System (in Georgian)

ღია ბანკინგის მუშაობის პრინციპი და მისი სარგებელი ფინანსური ინსტიტუტებისთვის და სტარტაპებისთვის

დავით რუსია

თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის დოქტორანტი

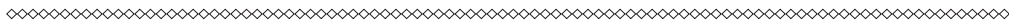
აბსტრაქტი

ღია ბანკინგის განვითარება თანაბრად სარგებლის მომტანია მომხმარებლისთვის, ტრადიციული ბანკებისა და FinTech კომპანიებისთვის. ტრადიციული ბანკინგის დამოკიდებულება ღია ბანკინგის მზარდ მნიშვნელობათან ერთად განხილულია FinTech კომპანიების როლის ზრდის ქრილში, მათ შორის შესაძლო თანამშრომლობის კუთხით, რომლებმაც საბოლოოდ ხელი უნდა შეუწყონ ბანკებსა და მომხმარებლებს.

შესაძლოა ბანკების ბიზნეს მოდელების არსებული სტრუქტურა მომავალში არამდგრადი აღმოჩნდეს მომხმარებელთა მზარდი ზენოლის ქვეშ მათთვის ინოვაციური და მოსახერხებელი მობილური პროდუქტების შესათავაზებლად; ბანკისა და FinTech-ის თანამშრომლობა შემდგომი თანამშრომლობის გადართობა ხელს შეუწყობს საბანკო დანესებულებებს, რომ წარმატებით აუღონ ალღო ღია ბანკინგის ტრანსფორმაციულ ბუნებას.

ღია ბანკინგის განვითარების პრობებში ბანკებს შეუძლიათ მიიღონ უკეთესი ინფორმირებული გადაწყვეტილებები, უზრუნველყონ გაუმჯობესებული მდგრადობა და სისტემური სტაბილურობა. FinTech ინდუსტრია ვითარდება, რათა დააკმაყოფილოს მათი საჭიროებები თანამშრომლობის, შემცირებული სისტემური ხარჯების, გაზრდილი ინოვაციებისა და საკმარისი რეგულირების საფუძველზე. ფინანსური ბაზრის მარეგულირებელმა ორგანოებმა უნდა მუდმივად დახვეწონ შესაბამისი რეგულაციები მოახლოებულ სწრაფ ინოვაციებზე. FinTech კომპანიებისგან.

საკვანძო სიტყვები: ღია ბანკინგი, ბანკი, ფინტეკი, API პროვაიდერი, ღია API. ღია მონაცემები, გადახდის სერვისების პროვაიდერი (PSP), ღია საბანკო ეკოსისტემა

შესავალი

ფინანსური ინფორმაციის ანალიტიკის შეგროვება, სესხის აღება დროის შეზღუდულ - მოკლე მონაკვეთში, კრიპტოვალუტის შექმნა რამდენიმე დანკაპუნებით - ეს ყველაფერი იმ შესაძლებლობებს მიეკუთვნება, რასაც ღია ბანკინგის ტექნოლოგიები სთავაზობენ მომხმარებლებს. ისმის კითხვა თუ რა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკების მხრიდან მომხმარებლების არსებული მონაცემების მესამე მხარეებთან გაზიარებამ და რა სარგებელი შეიძლება მოუტანოს მან ფინანსურ ინსტიტუტებს და მომხმარებლებს.

ღია ბანკინგი წარმოადგენს მესამე მხარისთვის პერსონალურ საბანკო მონაცემებზე წვდომის უზრუნველყოფის მექანიზმს, რომელიც მიიღწევა უპირველეს ყოვლისა მომხმარებლის თანხმობით და პროცესში ჩართული ყველა მხარის ავტორიზაციით. მექანიზმის მუშაობის სპეციფიკა შემდგომში მდგომარეობს. მომხმარებელს რამდენიმე წელია ემსახურება ერთ-ერთი წამყვანი საბანკო დანესებულება, კლიენტი ფლობს, როგორც სადე-

ბეტო, ასევე საკრედიტო ბარათებს, თანხები აქვს განთავსებული დეპოზიტებსა და სადეპოზიტო სერთიფიკატებში, ბანკის სპეციალიზირებული პლატფორმების საშუალებით ეძლევა აქციებში ინვესტირების საშუალება. საბანკო დანესებულება ათწლეულებია წარმოადგენს ბაზრის სტაბილურ და ძვირფას ითქვას კონსერვატულ მონაწილეს. ტექნოლოგიების განვითარების კვალდაკვალ კლიენტს შესაძლებელია სურდეს საკუთარ ფინანსებთან ჭკვიანი ანალიტიკის შესაძლებლობების დამატება და პერიოდულად მიიღოს ღირებული რჩევები პირადი ბიუჯეტისა და ფინანსური უნარჩვევების შესახებ. საბანკო სექტორი აქტიურად მიჰყვება ფეხდაფეხ ტექნოლოგიების განვითარებას. თუმცა მომხმარებელს შეიძლება გაუჩნდეს სურვილი გარე წყაროს მოშველიების. ამისთვის ბანკი ღია API-ის (ღია საბანკო ინტერფეისის) მეშვეობით უზრუნველყოფს წვდომას მესამე მხარის კომპანიასთან, რომელმაც შეიმუშავა და ფართო საზოგადოებას შესთავაზა ჭკვიანი ანალიტიკის ინსტრუმენტები. მომხმარებელი ელექტრონული ხელმოწერით ეთან-

THE NEW ECONOMIST / ახალი ეკონომისტი

ხმება მონაცემთა გაცვლას - და იღებს წვდომას დეტალურ ინფორმაციაზე საკუთარს ხარჯისა და შემოსავლის, კაპიტალისა და მოსალოდნელი შემოსავლის შესახებ.

ღია ბანკინგის მოხმარების კიდევ ერთ მაგალითად შეიძლება დასახელდეს სხვადასხვა საბანკო დაწესებულებებში გახსნილი ანგარიშებიდან მონაცემების გაერთიანება ერთ აპლიკაციაში ან თუნდაც მესენჯერში. სისტემა ავტომატურად აგროვებს მონაცემებს და აანალიზებს მათ დროის რეალურ რეჟიმში.

ძირითადი ტექსტი

ღია საბანკო სერვისებს შეუძლიათ შეასრულონ შემდეგი ოპერაციები: გააანალიზონ მომხმარებლის საკრედიტო ისტორია, შეაგროვონ სტატისტიკა, შეაფასონ კლიენტის სანდოობა შერჩეული პარამეტრებისა და მიხედვით და ა.შ. აღნიშული სერვისების ამოქმედება ხდება კლიენტის თანხმობითა და ინიციატივით. თუ კლიენტს სურს გარკვეული ინვენტარის განვადებით შეძენა მაღაზიაში - საგადახდო სერვისი უკავშირდება საბანკო დაწესებულებას ღია API-ის საშუალებით და იღებს ინფორმაციას კლიენტის გადახდისუნარიანობის შესახებ, როგორცაა: ტრანზაქციის სტატისტიკა, სტაბილური შემოსავლის დადასტურება, აქტივების არსებობა - და განსაზღვრავს რისკის დონეს. პროცესი სრულდება რამოდენიმე წამის განმავლობაში და კლიენტი აფორმებს განვადებას. Buy Now, Pay Later სერვისების ბაზარი \$100 მლრდ-ად არის შეფასებული. BNPL-უმის სწორედ ღია ბანკინგის განვითარების წყალობით მოხდა - მონაცემთა გაცვლისას ბარიერების რაოდენობა და ტრანზაქციების დამუშავებისთვის აუცილებელი დრო მნიშვნელოვნად შემცირდა.

ღია ბანკინგის მხარდამჭერი ინიციატივები შედარებით ცოტა ხნის წინ გამოჩნდა. ევროკავშირმა მიიღო საგადახდო სერვისების მეორე დირექტივა (PSD2), რომელიც მხარს უჭერს ღია API-ების გავრცელებას. ამჟამად დამუშავებაშია მესამე დირექტივა, რომლის დრაფტ ვერსია 2023 წლის ივნისში გავრცელდა. ფინანსურმა მარეგულირებლებმა აღიარეს, რომ ღია ბანკინგი ქმნის ჯანსაღი კონკურენციის საფუძველს და ხელს უშლის ცალკეულ ფინანსურ ინსტიტუტებს ბაზარზე მონოპოლიის შექმნაში. პარალელურად შემოღებულ იქნა ახალი რეგულაციები - მაგ, კლიენტის აუთენტიფიკაციის უფრო მკაცრი წესები.

ინფორმაციის გაცვლა ღია ბანკინგის წარმოშო-

ბამდეც მიმდინარეობდა, რისთვისაც გამოიყენებოდა ინფორმაციის შეგროვების უფრო აგრესიული მეთოდი, როგორცაა screen scraping. ამ შემთხვევაში კლიენტი არამარტო აზიარებდა მონაცემების ნაწილს, არამედ ფაქტობრივად უშვებდა მესამე მხარის კომპანიას საკუთარ ანგარიშებთან - ანუ მესამე პირებს შეეძლოთ სისტემაში შესვლა მომხმარებლის სახელით და პასვორდით, ხოლო საბანკო დაწესებულებებს არ შეეძლოთ ამაზე ზემოქმედება. დღეისთვის მსგავს პრაქტიკაზე მასიურად ამბობენ უარს გაზრდილი რისკებისა და გამო. თუმცა ღია API-ებიც ჯერ არ არის ხელმისაწვდომი მასიურად, რის გამოც კლიენტებს ჯერ კიდევ უნევთ ამ ნაკლებად უსაფრთხო მეთოდის გამოყენება.

საქართველოში ღია ბანკინგის კონცეფციის პოპულარობა იზრდება. საბანკო სექტორთან კონსულტაციები და სამუშაო ჯგუფის რეგულარული შეხვედრები საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა (სებ) 2019 წლის ზაფხულში დაიწყო. 2020 წელს საქართველოს საბანკო ასოციაციის ფარგლებში შეიქმნა ღია ბანკინგის კომიტეტი, რომლის მიზანია საქართველოში ღია ბანკინგის დანერგვისთვის საჭირო სტანდარტების შემუშავება და პროექტის შემდგომი განვითარების ხელშეწყობა.

2020 წლის სექტემბერში ღია ბანკინგის კომიტეტმა შეიმუშავა ღია ბანკინგის იმპლემენტაციის ჩარჩოს პირველი ვერსია. აღნიშნული ჩარჩო დოკუმენტი განსაზღვრავს იმ წესებს და სტანდარტებს, რომელთა დაცვით და გამოყენებითაც კომერციულმა ბანკებმა პირველ ეტაპზე ერთმანეთს უნდა გაუზიარონ მათი მომხმარებლების შესახებ ისეთი მონაცემები, როგორცაა საბანკო ანგარიშებზე არსებული ნაშთები და ინფორმაცია ტრანზაქციების შესახებ. აღნიშნული მონაცემების გაცვლა უნდა განხორციელდეს ღია აპლიკაციის ინტერფეისების (API) გამოყენებით ონლაინ რეჟიმში და რათქმა უნდა, მომხმარებლის სურვილის/თანხმობის შემთხვევაში.

პირველი ეტაპის წარმატებით განხორციელების შემდეგ ეტაპობრივად იგეგმება ღია ბანკინგის გამოყენების გაფართოება როგორც მომხმარებლის სურვილის შემთხვევაში გასაზიარებელი მონაცემების რაოდენობის, ასევე ღია ბანკინგის გამოყენებით საბანკო ტრანზაქციების ინიცირების შესაძლებლობის დამატების მიმართულებით. ღია ბანკინგის იმპლემენტაციის შემდეგ ეტაპებზე ასევე განიხილება სისტემაში კომერციულ ბანკებთან ერთად საფინანსო სექტორის სხვა წარმომადგენლების და ფინტეკ

კომპანიების ჩართვა, რამაც ხელი უნდა შეუწყოს მომხმარებლებისთვის საბანკო მომსახურებებზე ხელმისაწვდომობის და საბანკო მომსახურებების მრავალფეროვნების გაზრდას.

როგორ შეიძლება გამოიყენონ ფინანსურმა სტარტაპებმა ღია მონაცემები

ღია საბანკო API-ს შეუძლიათ ფინანსური სტარტაპების საქმიანობის გამარტივება ახალ სერვისებთან უფრო სწრაფი დაკავშირების საქმეში. კომპანიებს აღარ დასჭირდებათ საკუთარი საკრედიტო ან საგადამხდელი მოდულის შექმნა ან შუამავლების სერვისების გამოყენება (მაგ. საკრედიტო ბიურო). ღია მონაცემების გამოყენებით, სტარტაპებს შეეძლება ბაზარზე შესვლა მინიმალური დანახარჯით.

სხვა ქვეყნების პრაქტიკის გათვალისწინებით გამოყავით ზოგიერთი სერვისი, რომელთა შესრულება შეეძლება ფინანსურ სტარტაპებს საკუთარი ბიზნეს მოდელის ფარგლებში ღია ბანკინგის შესაძლებლობების გამოყენებით:

ჰიპოთეკური პლატფორმა შეიძლება დაეხმაროს ბიზნესებს ბუღალტერიის ნაწილობრივ ავტომატიზირებაში საბანკო დანებსებულებების Open API-სთან მიერთების გზით. სისტემას შეეძლება ხარჯებზე თვალყურის დევნება, ბიუჯეტების განაწილება და ხელფასების გაცემის კონტროლი.

შესაძლებელია სხვა პლატფორმამ მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებს სესხების მიღების გამარტივებული სქემები შესთავაზოს - საბანკო მონაცემების გამოყენებით პლატფორმას შეეძლება კლიენტის გადახდისუნარიანობის შემოწმება და სესხის გაცემაზე გადაწყვეტილების სწრაფად მიღება.

სხვა პლატფორმა საშუალებას მისცემს კომპანიებს შეაგროვონ პლატფორმაზე მონაცემები სხვადასხვა ქვეყანაში გახსნილი სხვადასხვა ანგარიშებიდან, ფინანსების უფრო ეფექტურად მართვის მიზნით.

ღია ბანკინგი ხსნის შესაძლებლობებს, რომ კრიპტო და სათამაშო ბიზნესის წარმომადგენლებმა გამოიყენონ მისი შესაძლებლობები. ჰიპოთეკური პლატფორმა საშუალებას მისცემს მომხმარებელს, რომ თანხები გადარიცხოს საკუთარ კრიპტო საფულეზე საბანკო ანგარიშიდან დამატებითი მონაცემების შეყვანის გარეშე. უახლოეს პერიოდში უნდა ველოდოთ თანამშრომლობის მაგალითებს საგადახდო სერვის მომწოდებელ და კრიპტო ვალუტებით ვაჭრობით დაკავებულ საბროკერო პლატფორმებს შორის, როდესაც ახალ მომხმარებლებს

მიეცემათ საშუალება, რომ შეიძინონ კრიპტოვალუტა რამდენიმე დანკაპუნებით.

McKinsey-ის ანალიტიკოსები თვლიან, რომ ღია ბანკინგი სარგებელს მეტწილად მცირე მოთამაშებს მოუტანს და ზოგადად, ფინანსურ ინფორმაციაზე თავისუფალი წვდომა გამოიწვევს მშპ-ს 1.5%-ით ზრდას ევროპაში, დიდ ბრიტანეთსა და აშშ-ში. თუმცა მცირე კომპანიები და სტარტაპები სრულად ვერ იყენებენ ამ შესაძლებლობებს, რამეთუ API-ებზე წვდომა ძვირი რჩება, რადგან მათ უხდებათ შუამავლებისა და პროვაიდერების მომსახურების გამოყენება.

ზოგადად მონაცემებზე წვდომის მოპოვება ადვილი არ არის. ევროპაში, დამტკიცებული სერვისების რეესტრში ჩასართავად და პერსონალურ მონაცემებზე წვდომის მოსაპოვებლად, კომპანიას სჭირდება ფინანსური რეგულირებისა და ზედამხედველობის (FCA) სამმართველოს ან სხვა მარეგულირებლის ლიცენზია. საქართველოში მსგავს შეზღუდვებს ვაწყდებით სახელმწიფო ორგანოთა გამგებლობაში არსებულ ინფორმაციაზე წვდომაში, თუმცა ბოლო პერიოდში საკმაოდ დანინაურდა სექტორი სახელმწიფო ორგანოებთან ინფორმაციის წვდომის გაადვილებაში.

ღია ბანკინგის კრიტიკა: "ვალდებულება" და უსაფრთხოება

ღია ბანკინგის კონტექსტში მთავარი კრიტიკა უსაფრთხოების საკითხია. დღეს არავინ არის 100%-ით დაცული ჰაკერებისგან და ინფორმაციის გაჟონვისგან - არც ბანკი და არც ფინტექ სტარტაპი. ღია API-ები, ერთი მხრივ, ზრდის სერვისთან მიერთებული მომხმარებლების რაოდენობას, მაგრამ, მეორე მხრივ, ისინი უფრო უსაფრთხოა, ვიდრე screen scraping. ახალი მარეგულირებელი სტანდარტები ზუსტად არის ორიენტირებული უსაფრთხოებაზე - ამისათვის, ბანკებს ავალდებულებენ აუთენტიფიკაციის დამატებითი დონეების შემოღებას. გარდა ამისა, საბანკო ინსტიტუტები აკონტროლებენ ყველა ტრანზაქციას და სწრაფად რეაგირებენ თაღლითურ ქმედებებზე.

ზოგადად, API-ების გამოყენება ფინანსურ სექტორში საკმაოდ მკაცრად რეგულირდება, ამიტომ საჭევო სტარტაპს, პრინციპში არ მიეცემა წვდომა ღია ინტერფეისზე. რა თქმა უნდა, ყველა მარეგულირებელი სტანდარტის დაცვა მოითხოვს დამატებითი რესურსების მობილიზებას, რომელიც ყველა კომპანიას არ გააჩნია. მაგრამ ბაზარზე სულ უფრო მეტი დამხმარე და უფასო სერვისები გამოჩნდება

უახლოეს პერიოდში, რომლებიც გაამარტივებენ პროცესს.

კიდევ ერთი საკითხი რომელიც საბანკო სექტორის წარმომადგენლებს ანუხებთ - ღია ბანკინგის დანერგვაში დირექტიული მიდგომა. მარეგულირებლები აწვდიან მითითებებს და ორგანიზაციებს უწევთ სწრაფი ადაპტაცია, რაც ხშირად საჭიროებენ დამატებით ინვესტიციებს, მათ შორის უსაფრთხოების დამატებით სისტემებში.

მომავალში ასევე მოსალოდნელია კონკურენტი კომპანიების მხრიდან დემპინგური ფასების დაწესების პრაქტიკას შევეჩვიოთ, რამაც შესაძლოა მომხმარებელთა გაზრდილი ნაკადის გამო მათი მხრიდან აღებულ ვალდებულებების შესრულებაში სიძნელეები შექმნან. სერვის პროვაიდერებს შეეძლება შექმნან მომხმარებლების უფრო დეტალური პროფილები და შესთავაზონ მათზე მორგებული რეკლამა. ამან ერთის მხრივ შეიძლება გაამარტივოს ყოველდღიური პრაქტიკა, თუმცა შეიძლება საფრთხე შეუქმნას კლიენტის კონფიდენციალურობას.

ნებისმიერ შემთხვევაში, არცერთი ტექნოლოგია თავისთავად არ შეიძლება იყოს ცალსახად დამაზიანებელი ან სასარგებლო - ეს ყველაფერი დამოკიდებულია მისი გამოყენების სცენარებზე. ღია ბანკინგის ასევე აშკარა უპირატესობებია, როგორებიცაა ფინანსურ სერვისებზე წვდომის ბარიერის შემცირება. თუ ადრე ბანკს შეიძლება უარი ეთქვა კომპანიისთვის სესხით სარგებლობაზე არასაკმარისი ინფორმაციის მოგროვების გამო, ღია ბანკინგის გამოყენებით შეეძლება სხვადასხვა წყაროებიდან ინფორმაციის შეკრება და გადაწყვეტილებას მოკლე დროში მიღება. მეტიც, მომავალში, როდესაც ღია მონაცემები ფართოდ მოიკიდებს ფეხს ბევრ სფეროში და პროვაიდერები თავისუფლად გაცვლიან მათ ერთმანეთში, ინფორმაცია შეიძლება გამოყენებულ იქნას ტენდენციების პროგნოზირებისთვის და გლობალური სოციალური პრობლემების გადასაჭრელად. მაგალითად, შესაძლოა იქნეს გამოყენებული გემბლინგთან გასამკლავებლად, ან ადამიანებისთვის ფინანსების უფრო კომპეტენტურად მართვაში დასახმარებლად. ნამყვანი საბანკო დანესებულებების ინტერნეტბანკში ჩაშენებული ფინანსური ტრეკერები უკვე სთავაზობენ თავიანთ მომხმარებლებს მსგავს სერვისებს ამ ბანკის ფარგლებში, მაგრამ მომავალში ღია ბანკინგი საშუალებას მისცემს ფინანსურ ისტიტუტებს სისტემების მასშტაბირებას და გახდის მათ უფრო მოქნილს და ხელმისაწვდომს.

ღია ბანკინგის მომავალი

ერთი შეხედვით ღია ბანკინგის კონცეფციაში არაფერი რევოლუციური არ არის - ჩვენ უკვე ვცხოვრობთ ღია მონაცემთა ეპოქაში, როდესაც ინფორმაციის ურთიერთგაცვლის წყალობით ტარდება კვლევები, იქმნება მოსახერხებელი სერვისები და მეცნიერული აღმოჩენებიც კი. მაგრამ მსგავს შესაძლებლობებზე წვდომა შეზღუდულია - მცირე კომპანიებს არ აქვთ შესაძლებლობა ინვესტიციები განახორციელონ მონაცემთა ანალიტიკასა და ინსტრუმენტებში, ხოლო მსხვილი მოთამაშეები ნაკლებად აქტიურობენ ახალბედების პროცესებში ინტეგრირებისთვის. ამასთან, ბაზარი თანდათან ტრანსფორმირებს: მომხმარებელს უკვე აქვს საშუალება შეიძინოს საქონელი რამდენიმე დანკაპუნებით, განახორციელოს გადახდები ერთი კლიკით და მყისიერად მიიღოს ფინანსური მომსახურება - იქნება ეს საკრედიტო ბიუროში მისი ისტორიის შემონიშნა თუ სესხის განაცხადის შევსება სტარტაპ იდეებისთვის.

ღია ბანკინგს ხშირად ადარებენ ბლოკჩეინს, რადგან ის მომხმარებელს სთავაზობს ტრანზაქციების სრულიად ახალ პარადიგმას. დღეს თუ მომხმარებელი იყენებს განსაზღვრული რაოდენობის ბანკების მომსახურებებს, ხვალ ის შესძლებს პირადი ფინანსების მართვის განვითარებული ქსელის მართვას. მაგ, საქართველოდან წასულ ემიგრანტს ან ნებისმიერ სხვა ქვეყნის მოქალაქეს შეეძლება გამოიმუშაოს შემოსავალი სხვა და სხვა ქვეყანაში, ხოლო ხელფასი ან დეპოზიტები სხვადასხვა ვალუტაში შეინახოს თუნდაც ქართულ საბანკო დანესებულებაში, მაგრამ ამავდროულად განახორციელებს ტრანზაქციები სხვა და სხვა ქვეყნის საბანკო დანესებულებებს შორის ერთ სივრცეში რამდენიმე წამში. გარდა ამისა, როგორც მომხმარებლებს, ასევე სტარტაპებს შეეძლება უფრო ეფექტურად მართონ ფინანსები და მიიღონ გადაწყვეტილებები ტენდენციებზე, როგორცაა შემოსავლის ვარდნა ან შემოსავლის სეზონური ცვლილებები.

მაკკინზის შეფასებით, ჯერჯერობით ღია ბანკინგის პოტენციალის მხოლოდ 10% არის გამოვლენილი და დასკვნების გაკეთება ნაადრევია. გარდა ამისა, კრიპტო ბაზარმა და შედარებით ახალმა ტენდენციამ დეცენტრალიზაციის web3.0 შეიძლება დიდი გავლენა იქონიოს ინდუსტრიაზე.

ქართუმა ფინანსურმა სტარტაპებმა ყურადღება უნდა მიაქციონ ტენდენციას და წინასწარ მოამზადონ სტრატეგია. მათ უნდა გამოიკვლიონ რა ბიზნეს მოდელები იქნება პოტენციური მომხმარებ-

ლებსთვის ხელმისაწვდომი, თუ ახალი კომპანია მიიღებს წვდომას ძირითადი სერვისის პროვაიდერების ღია API-ებზე. ცალკე გასაანალიზებელია ევროპული ფინანსური სტარტაპების გამოცდილება - ყოველდღიურად ჩნდებიან ახალი მოთამაშეები ბაზარზე, რომელთაგანაც ზოგიერთმა უკვე მიიღეს უნიქორნის სტატუსი.

დასკვნები და რეკომენდაციები:

FinTech ინდუსტრია სწრაფად ვითარდება და ფინანსური სერვისების გარემოს განუყოფელი ნაწილი ხდება. ციფრული ბანკების აღზევებასთან ერთად, ხელოვნური ინტელექტისა და მანქანური სწავლების დანერგვით, peer-to-peer დაკრედიტების და crowdfunding-ის ფინანსების ზრდასთან ერთად, ასევე განვითარებადი ეკონომიკის ქვეყნებში ფინანსური სერვისების გაფართოებით, მოსალოდნელია, რომ FinTech სტარტაპების მომავალი საინტერესო და გარდამტეხი იქნება ეკონომიკისთვის.

თუმცა, ინდუსტრია ასევე სულ უფრო კონკურენტუნარიანი და კონსოლიდირებული ხდება, სადაც კომპანიები ცდილობენ განასხვავონ საკუთარი თავი და მოიპოვონ კონკურენტული უპირატესობა. კიბერუსაფრთხოება ასევე უფრო მნიშვნელოვანი ხდება, რადგან კიბერშეტევების საფრთხე კვლავ იზრდება.

დასასრულს, მოსალოდნელია, რომ FinTech სტარტაპების მომავალი რამდენიმე ძირითადი ტენდენციით ჩამოყალიბდება, მათ შორის ხელოვნური ინტელექტისა და მანქანური სწავლების მზარდი ათვისება, ციფრული ბანკებისა და ნეობანკების ზრდა, ფინანსური სერვისების გაფართოება განვითარებად ქვეყნებში და გაგრძელება კიბერუსაფრთხოების მნიშვნელობა. ეს ტენდენციები, სავარაუდოდ, გამოიწვევს უფრო დინამიურ და ინოვაციურ ფინანსურ ინდუსტრიას, სადაც FinTech სტარტაპები მნიშვნელოვან როლს შეასრულებენ ცვლილებების მამოძრავებელ საქმეში.

THE NEW ECONOMIST / ახალი ეკონომისტი